

Seat No.

B.A. (2022) (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-I Examination: October/November-2022
Psychology (Compulsory) Paper-I
SM1: Scientific Method (NEP)

Day and Date: Wednesday, 14/12/2022
Time: 1.00 PM To 3.00 PM

Total Marks: 60

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 How many Major types of pro causa non causa?
1. Eight 2. Three 3. Six 4. Seven
- 2 Which of the following is a pro causa non causa?
1. Uniformity of Nature 2. Hysteron proteron 3. Conjecture 4. Synthesis
- 3 The principle that if a specific cause occurs, the task will be completed as per the rules is -----
1. Objectivity 2. Uniformity of Nature 3. Causality 4. All Correct
- 4 Which of the following is a branch of logic?
1. Attitude Formation 2. Collection of data 3. Observation 4. Induction
- 5 Which of the following is a type of intermixture of effects?
1. Explanation 2. Statistical analysis 3. Homogeneous intermixture of effects 4. None of this
- 6 Which is the first stage in scientific Investigation?
1. Collection of data 2. Formulation of problem and definition 3. Hypothesis 4. Generalization
- 7 Who described the features of the scientific method?
1. Pauline Young 2. Wolf 3. Morris Cohen 4. Carl Pearson
- 8 Which of the following is a stage of scientific Investigation?
1. Incredible 2. Hypothesis 3. Attitude 4. Prejudice Formation
- 9 means establishing a general principle or rule about a phenomenon.
1. Generalization 2. Selective Process 3. Scientific methods 4. Mental Process
- 10 ----- is the appearance of non-existent things.
1. Scientific methods 2. Mal-Observation 3. Survey 4. Explanation

- 11 Who wrote Scientific Social Surveys and Research book?
1. Wolf 2. Pauline Young 3. Morris Cohen 4. Karl Pearson
- 12 -----is a technique of social research.
1. Guess 2. Prejudice Formation 3. Survey 4. Attitude Formation
- 13 Which of the following is type of questionnaire? 2
1. Unscientific Questionnaire 2. Structured Questionnaire 3. Simple Questionnaire 4. None of this
- 14 Which of the following is merit or Benefit of interview?
1. Direct contact 2. Incredible 3. Subjectivity 4. All Correct
- 15 Which of the following is included in the structure of the questionnaire?
1. Size of Questionnaire 2. Prejudice Formation 3. Ambiguity 4. All Correct

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Homogeneous intermixture of effects
- 2 Meaning of Popular Notion of cause
- 3 Generalizations a Stage of Scientific Investigation
- 4 Interview: Meaning and Nature

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Explain the mutuality of cause and effect
- 2 Explain the formulation and definition of problems as a stage of scientific investigation.
- 3 Describe the structure of questionnaire.
- 4 Explain the objectives of interview.

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Explain the experimental method in detailed.
- 2 Define Survey method. Explain the survey method with merits and demerits.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 असतकारण दोषाचे मुख्य किती प्रकार पडतात?
1. आठ 2. तीन 3. सहा 4. सात
- 2 खालीलपैकी कोणता प्रकार असतकारण दोषाचा आहे.
1. निसर्ग नियमबद्धता 2. कार्यकारण व्यत्यास 3. अनुमान 4. संकलन /संश्लेषण

- 3 ठरावीक कारण घडल्यास नियमानुसार ठराविकच कार्य निष्पन्न होईल हे तत्व म्हणजे -----होय.
1. वस्तुनिष्ठता 2. निसर्ग नियमबद्धता 3. कारण-कार्य 4. सर्व बरोबर
- 4 पुढीलपैकी कोणती तर्कशास्त्राची शाखा आहे.
1. अभिवृत्ती निर्मिती 2. साधनसामग्रीची जमवाजमव 3. निरीक्षण 4. विगमन
- 5 खालीलपैकी कोणता प्रकार कार्यसंमिश्रणाचा आहे?
1. स्पष्टीकरण 2. संख्याशास्त्रीय विश्लेषण 3. सजातीय कार्य संमिश्रण 4. यापैकी नाही
- 6 वैज्ञानिक संशोधनाची पहिलीपायरी कोणती आहे?
1. साधनसामग्रीची जमवाजमव 2. समस्येची मांडणी आणि व्याख्या 3. सिध्दान्तकल्पना 4. सामान्यीकरण
- 7 वैज्ञानिक पद्धतीची वैशिष्ट्ये कोणी सांगितली आहेत?
1. पॉलीन यंग 2. वुल्फ 3. मॉरिस कोहन 4. कार्ल पिअर्सन
- 8 खालीलपैकी कोणती वैज्ञानिक संशोधनाची अवस्था आहे?
1. अविश्वसनीयता 2. सिध्दान्तकल्पना 3. अभिवृत्ती 4. पूर्वग्रह निर्मिती
- 9 -----म्हणजे घटनेविषयी सर्वसमावेशक सामान्य तत्व अथवा नियम प्रस्थापित करणे होय.
1. सामान्यीकरण 2. निवडपूर्ण प्रक्रिया 3. शास्त्रीय पद्धती 4. मानसिक प्रक्रिया
- 10 -----म्हणजे अस्तित्वात नसणाऱ्या बाबींचा भास होणे होय.
1. शास्त्रीय पद्धती 2. दुर्निरीक्षण 3. सर्वेक्षण 4. स्पष्टीकरण
- 11 Scientific Social Surveys and Research हा ग्रंथ कोणी लिहिला.
1. वुल्फ 2. पॉलीन यंग 3. मॉरिस कोहन 4. कार्ल पिअर्सन
- 12 -----हे एक सामाजिक संशोधनाचे तंत्र आहे .
1. अंदाज 2. पूर्वग्रह निर्मिती 3. सर्वेक्षण 4. अभिवृत्ती निर्मिती
- 13 खालीलपैकी कोणता प्रकार प्रश्नावलीचा आहे ?
1. अशास्त्रीय प्रश्नावली 2. संरचित प्रश्नावली 3. साधी प्रश्नावली 4. यापैकी नाही
- 14 खालीलपैकी कोणता मुलाखतीचा गुण आहे.
1. प्रत्यक्ष संपर्क 2. अविश्वसनीयता 3. व्यक्तिनिष्ठता 4. सर्व बरोबर
- 15 प्रश्नावलीच्या रचनेमध्ये खालीलपैकी काय समाविष्ट आहे?
1. प्रश्नावलीचा आकार 2. पूर्वग्रह निर्मिती 3. अस्पष्टता 4. सर्व बरोबर

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 सजातीय कार्यसंमिश्रण
- 2 लौकिक कारण कल्पनेचा अर्थ
- 3 सामान्यीकरण वैज्ञानिक संशोधनाची एक अवस्था
- 4 मुलाखत : अर्थ आणि स्वरूप

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 कारणकार्याची सलगता स्पष्ट करा.
- 2 वैज्ञानिक संशोधनाची एक अवस्था म्हणून समस्येची मांडणी आणि व्याख्या स्पष्ट करा.
- 3 प्रश्नावलीची रचना वर्णन करा.
- 4 मुलाखतीची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 प्रायोगिक पद्धती सविस्तर स्पष्ट करा.
- 2 सर्वेक्षण पद्धतीची व्याख्या द्या. सर्वेक्षण पद्धती गुण-दोषासह स्पष्ट करा.

Model Answer Paper

B.A. (2022) (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-I Examination: Oct./Nov.-2022
Psychology (Compulsory) Paper-I
SM1: Scientific Method (NEP)

Day and Date: Wednesday, 14/12/2022

Total Marks: 60

Time: 1.00 PM To 3.00 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 असतकारण दोषाचे मुख्य किती प्रकार पडतात?

1. आठ 2. तीन 3. सहा 4. सात

Option 2

2 खालीलपैकी कोणता प्रकार असतकारण दोषाचा आहे.

1. निसर्ग नियमबद्धता 2. कार्यकारण व्यत्यास 3. अनुमान 4. संकलन /संश्लेषण

Option 2

3 ठरावीक कारण घडल्यास नियमानुसार ठराविकच कार्य निष्पन्न होईल हे तत्व म्हणजे -----होय.

1. वस्तुनिष्ठता 2. निसर्ग नियमबद्धता 3. कारण-कार्य 4. सर्व बरोबर

Option 2

4 पुढीलपैकी कोणती तर्कशास्त्राची शाखा आहे.

1. अभिवृत्ती निर्माती 2. साधनसामग्रीची जमवाजमव 3. निरीक्षण 4. विगमन

Option 4

5 खालीलपैकी कोणता प्रकार कार्यसंमिश्रणाचा आहे?

1. स्पष्टीकरण 2. संख्याशास्त्रीय विश्लेषण 3. सजातीय कार्य संमिश्रण 4. यापैकी नाही

Option 3

6 वैज्ञानिक संशोधनाची पहिली पायरी कोणती आहे?

1. साधनसामग्रीची जमवाजमव 2. समस्येची मांडणी आणि व्याख्या 3. सिध्दान्तकल्पना 4. सामान्यीकरण

- Option 2
7 वैज्ञानिक पद्धतीची वैशिष्ट्ये कोणी सांगितली आहेत?
1. पॉलीन यंग 2. वुल्फ 3. मॉरिस कोहन 4. कार्ल पिअर्सन
- Option 4
8 खालीलपैकी कोणती वैज्ञानिक संशोधनाची अवस्था आहे?
1. अविश्वसनीयता 2. सिध्दान्तकल्पना 3. अभिवृत्ती 4. पूर्वग्रह निर्मिती
- Option 2
9 -----म्हणजे घटनेविषयी सर्वसमावेशक सामान्य तत्व अथवा नियम प्रस्थापित करणे होय.
1. सामान्यीकरण 2. निवडपूर्ण प्रक्रिया 3. शास्त्रीय पद्धती 4. मानसिक प्रक्रिया
- Option 1
10 -----म्हणजे अस्तित्वात नसणाऱ्या बाबींचा भास होणे होय.
1. शास्त्रीय पद्धती 2. दुर्निरीक्षण 3. सर्वेक्षण 4. स्पष्टीकरण
- Option 2
11 Scientific Social Surveys and Research हा ग्रंथ कोणी लिहिला.
1. वुल्फ 2. पॉलीन यंग 3. मॉरिस कोहन 4. कार्ल पिअर्सन
- Option 2
12 -----हे एक सामाजिक संशोधनाचे तंत्र आहे .
1. अंदाज 2. पूर्वग्रह निर्मिती 3. सर्वेक्षण 4. अभिवृत्ती निर्मिती
- Option 3
13 खालीलपैकी कोणता प्रकार प्रश्नावलीचा आहे ?
1. अशास्त्रीय प्रश्नावली 2. संरचित प्रश्नावली 3. साधी प्रश्नावली 4. यापैकी नाही
- Option 2
14 खालीलपैकी कोणता मुलाखतीचा गुण आहे.
1. प्रत्यक्ष संपर्क 2. अविश्वसनीयता 3. व्यक्तिनिष्ठता 4. सर्व बरोबर
- Option 1
15 प्रश्नावलीच्या रचनेमध्ये खालीलपैकी काय समाविष्ट आहे?
1. प्रश्नावलीचा आकार 2. पूर्वग्रह निर्मिती 3. अस्पष्टता 4. सर्व बरोबर

Option 1
Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 सजातीय कार्यसंमिश्रण
Ans:
- 2 लौकिक कारण कल्पनेचा अर्थ
Ans:
- 3 सामान्यीकरण वैज्ञानिक संशोधनाची एक अवस्था
Ans:
- 4 मुलाखत : अर्थ आणि स्वरूप

Ans:

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 कारणकार्याची सलगता स्पष्ट करा.

Ans:

2 वैज्ञानिक संशोधनाची एक अवस्था म्हणून समस्येची मांडणी आणि व्याख्या स्पष्ट करा.

Ans:

3 प्रश्नावलीची रचना वर्णन करा.

Ans:

4 मुलाखतीची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.

Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 प्रायोगिक पद्धती सविस्तर स्पष्ट करा.

Ans:

2 सर्वेक्षण पद्धतीची व्याख्या द्या. सर्वेक्षण पद्धती गुण-दोषासह स्पष्ट करा.

Ans:
